

İKİ BOYUTLU GÖRSEL ARAÇLARDA DÜZENLEME İLKELERİ*

Araş. Gör. Akif ERGİN**

Resimler, çoğu grafik-görsel araçların temelini oluşturur. İletişim sağlayacak iyi bir görsel aracın, alıcının dikkatini toplayacak kadar çekici, iletilmek istenen fikre ve gerçeklere uygun olması gerekir.

Dergiler, gazeteler, reklam broşürleri, kataloglar ve takvimler çok elverişli resim kaynaklarıdır. Öğretmen bu resimlerden çeşitli şekilde yararlanabilir. Ne var ki, her zaman iletilmek istediği fikre uygun resmi bulamayacak veya birden fazla resim ya da fotoğraftan yararlanarak ve belki de çizimini de kendisi yaparak bir görsel araç hazırlama gereğini duyacaktır.

Bu yazıda, ister elle çizilmiş, ister başka kaynaktan alınmış olsun bir görsel araçta yer alacak elemanların düzenlenmesine ilişkin bilgiler verilmeye çalışılmaktadır.

Tüm resim, afiş vb.'de iyi ya da kötü, bir düzenleme söz konusudur. Düzenleme konusunda tartışmalar yapılagelmıştır. Ancak, daha iyi iki boyutlu görsel araçların hazırlanmasında bu tartışmaların dışında kalan kesin ilkeler vardır. Bu ilkeler :

1. Başatlık
2. Basitlik
3. Uyum
4. Örnek
5. Denge
6. Çeşitlilik'tir.

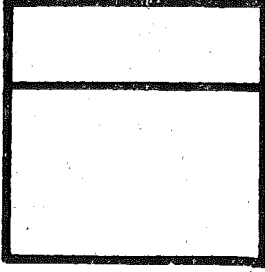
(*) "İdiana University, Bloomington, Division of Educational Media, School of Education"ın 1964 yılı R 543 Grafik dersi notlarından özetlenerek Türkçeye uyarlanmıştır.

(**) Teknik Eğitim Bölümü.

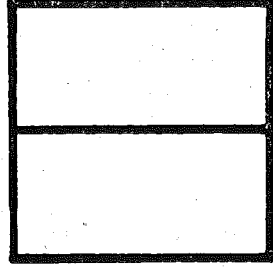
BAŞATLIK

Görsel ders aracında ana fikir diğerleri arasında belirgin olmalı.

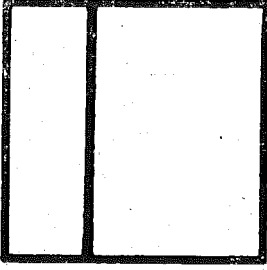
1. Her görsel araç bir ana fikri ya da işlemi kapsamalıdır.
2. Önemli elemanları, dikkati en çok çekecek şekilde yerleştiriniz.
  - A. Alanı ikiye ya da dörtte birlere değil, üçte birlere bölünüz.

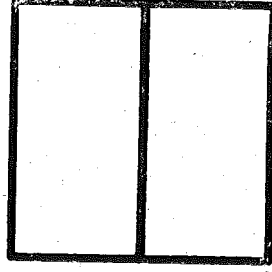
DOĞRU

YANLIŞ

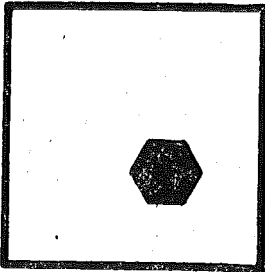

DOĞRU

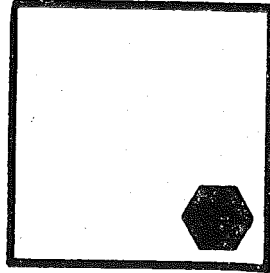

YANLIŞ

- B. Başat elemanları kenara yakın koymaktan kaçınınız.

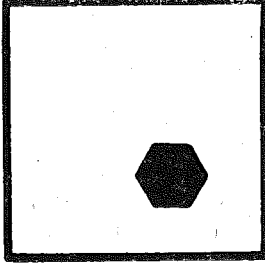

DOĞRU

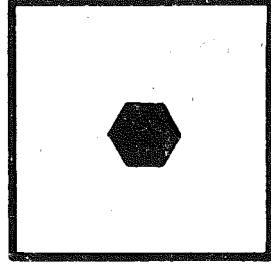

YANLIŞ

C. Başat elemanları ortaya yakın koymaktan kaçınınız.

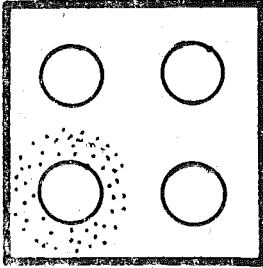

DOĞRU

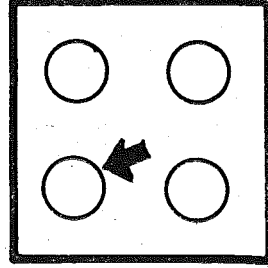

YANLIş

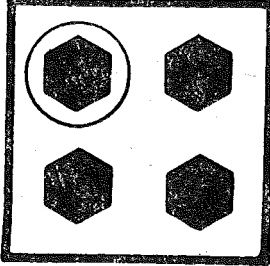
3. Başat elemanların gÖze arpmasını sağlayacak dikkat ekiciler kullanınız.

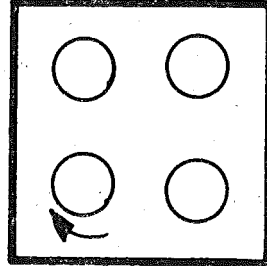
DEĐIřİK ARKA PLAN

GÖSTERGE

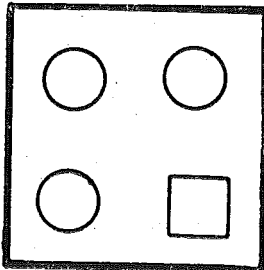

EREVE

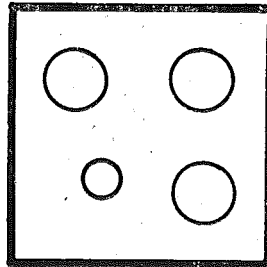

HAREKET

4. Başat elemanları diğer elemanlardan farklı yaparak belirleyiniz.

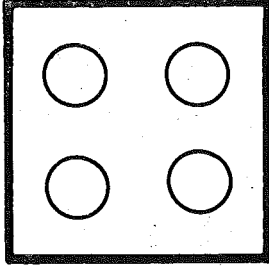

ŞEKİL YÖNÜNDEN

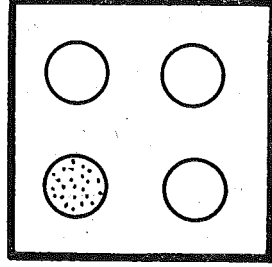

BÜYÜKLÜK YÖNÜNDEN

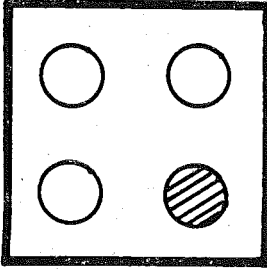
İKİ BOYUTLU GÖRSEL ARAÇLARDA DÜZENLEME İLKELERİ

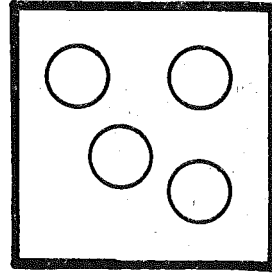
RENK YÖNÜNDEN

TON YÖNÜNDEN

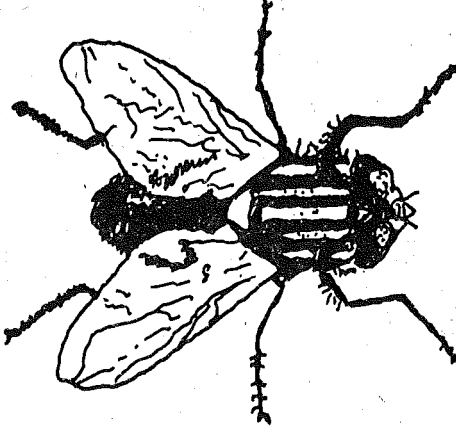

DOKU YÖNÜNDEN

DURUM YÖNÜNDEN

5. Önemli elemanları yeterince büyük yapınız.

DOĞRU

YANLIŞ

BASİTLİK

Bir görsel aracın elemanları karmaşık değil basit olmalıdır.

1. Önemsiz elemanları dikkati çekmeyecek şekilde kullanınız.
2. Gereksiz elemanları kullanmaktan kaçınınız.

DOGRU

YANLIŞ

3. Basit arka planlar kullanınız.

DOGRU

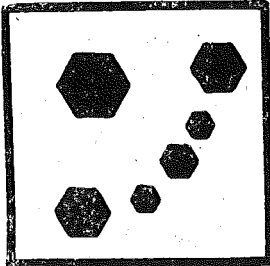

YANLIŞ

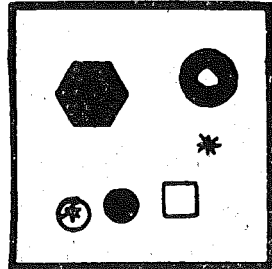
UYUM

Bir görsel aracın elemanları uyumlu bir etki yapacak şekilde bir araya gelmelidir.

1. Birbirleriyle ilişkili elemanlar kullanınız.

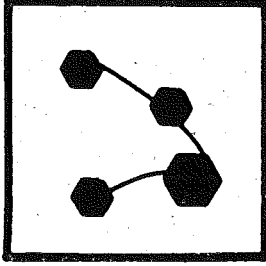
DOGRU

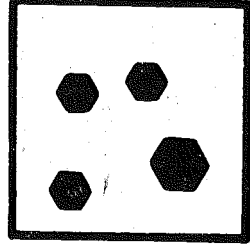
YANLIŞ

İKİ BOYUTLU GÖRSEL ARAÇLARDA DÜZENLEME İLKELERİ

2. Kullandığınız elemanları birbirine bağlayınız.

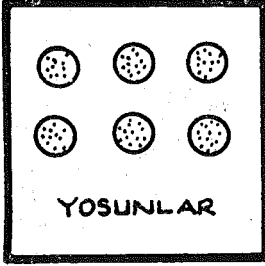

DOĞRU

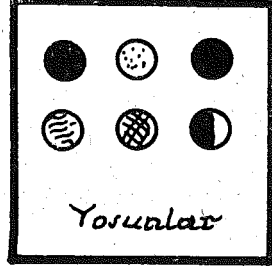

YANLIŞ

3. Birbiriyle uyuşmayan renk, ton, doku ve harf çeşidi kullanmayınız.

DOĞRU

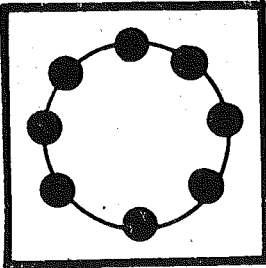

YANLIŞ

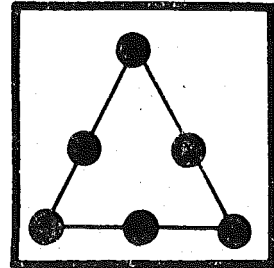
ÖRNEK

Bir görsel aracın elemanları uygun bir modele göre düzenlenmelidir.

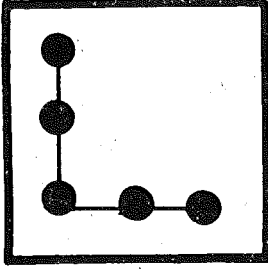
1. Temel desen örnekleri kullanınız.

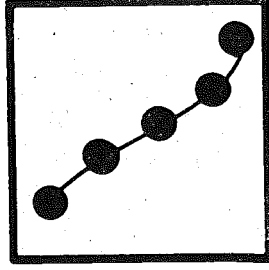
DAİRE

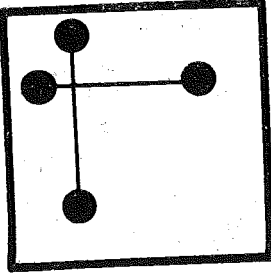
PİRAMİT

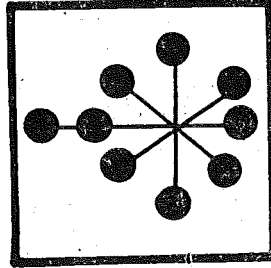
L

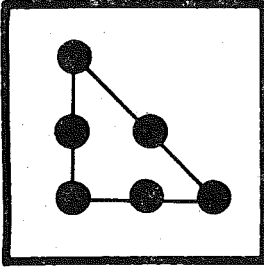
EĐRİ

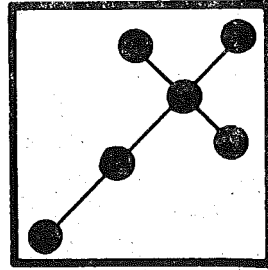
+ (ARTI)

İŐİNSİ

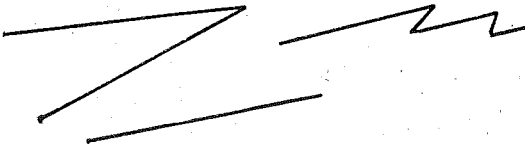

ÜĐEN

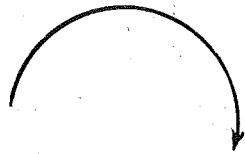

X (ĐARPI)

2. Çizgileri anlamlarını düşünerek kullanınız.

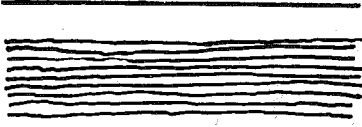

KŐŐEĐEN - HAREKET

EĞRİ - AKİŐ

İKİ BOYUTLU GÖRSEL ARAÇLARDA DÜZENLEME İLKELERİ

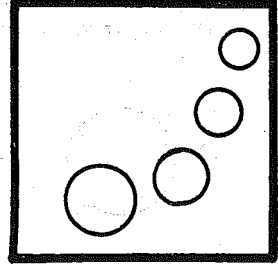
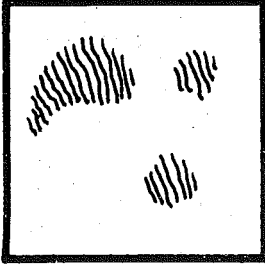

YATAY - DURGUNLUK

DÜŞEY - KUVVET

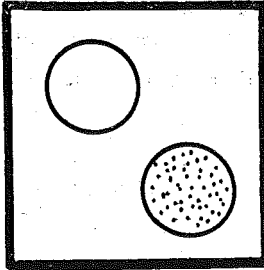
3. Ton, renk, çizgi ve şekilleri tekrarlayınız.

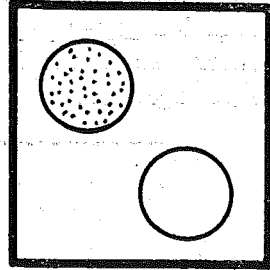
DENGE

Bir görsel aracın elemanları birbirlerine göre dengeli olmalıdır.

1. Koyu renkli alanları ve büyük kütleleri orta çizginin altına koyunuz.

DOĞRU

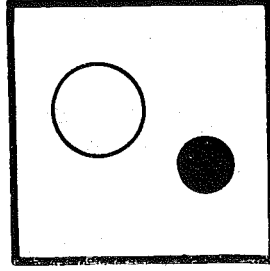
YANLIŞ

2. Açık renkl büyük elemanları koyu renkl küçük elemanlarla dengeleyiniz.

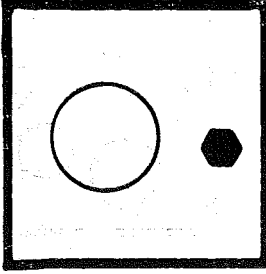

DOĞRU

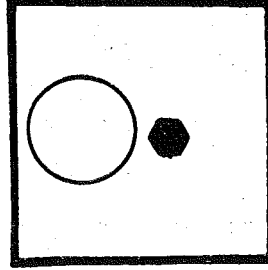

DOĞRU

3. Merkeze koyduğunuz büyük elemanları, kenara yakın koyduğunuz küçük elemanlarla dengeleyiniz.

DOĞRU

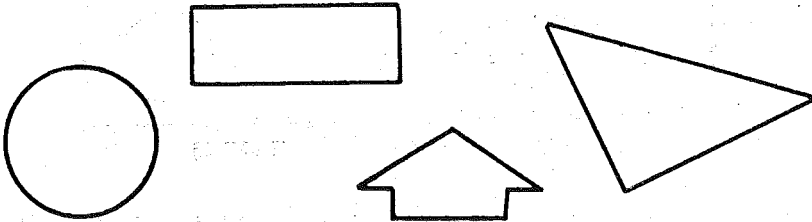

YANLIŞ

ÇEŞİTLİLİK

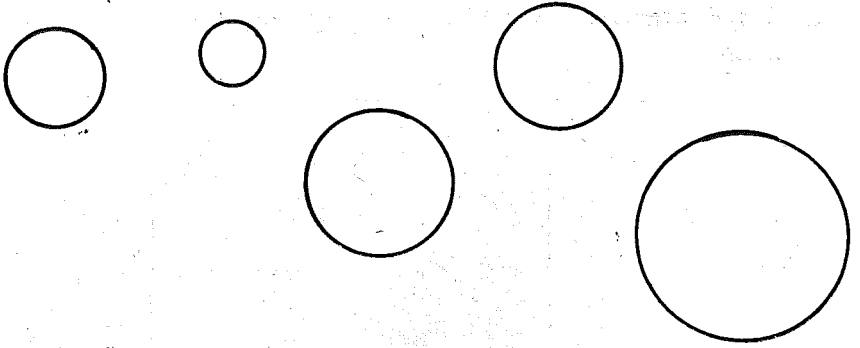
İlgiyi çekmek için, bir görsel aracın elemanları hem kendi aralarında ve hem de çevrelerindeki elemanlarla çeşitlilik göstermelidir.

1. Araçlarınızı ilgi çekmeleri için şekil, büyüklük, doku ve renk yönünden çeşitli yapın. Tüm görsel araçlarda sürekli olarak benzer elemanların kullanılması izleyicinin ilgisinin azalmasına yol açacaktır.

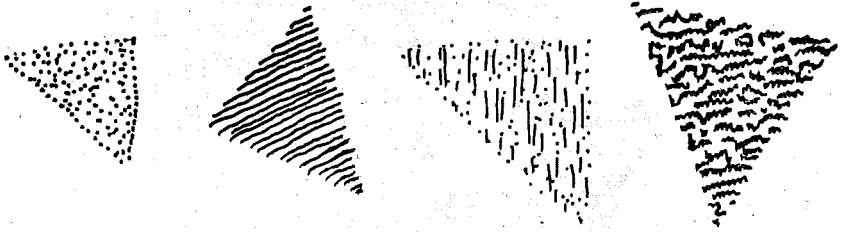

ŞEKİL

İKİ BOYUTLU GÖRSEL ARAÇLARDA DÜZENLEME İLKELERİ

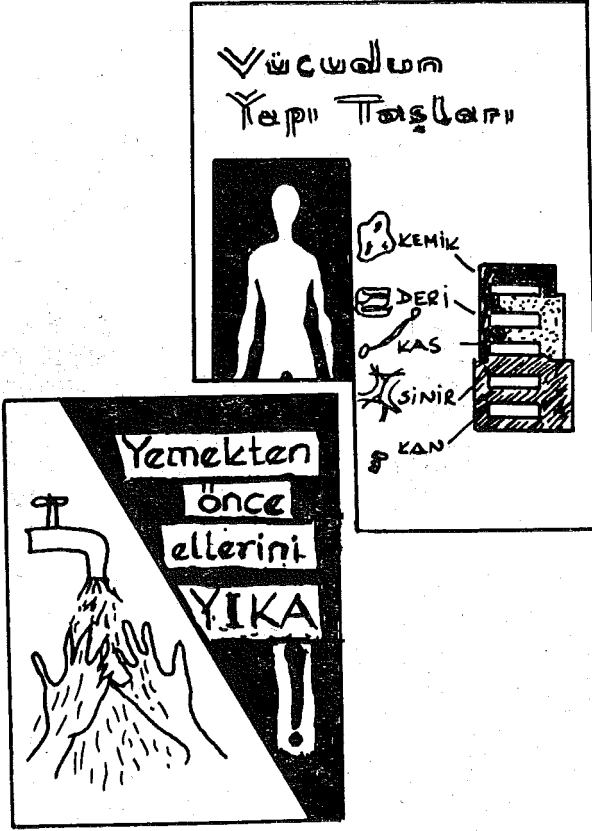
BÜYÜKLÜK

DOKU

RENK

2. Görsel araçlarınızın çekici olması için değişik fikirler kullanınız.

Buraya kadar açıklanan ilkelerin "neyi, kime, nasıl bir etkiyle söylemek istiyorsunuz" soruları dikkate alınarak uygulanması başarılı bir düzenlemeye ve sonuç olarak da daha iyi bir görsel aracın hazırlanmasına yardımcı olacaktır.

A.Ü. EĞİTİM FAKÜLTESİ YAYINLARI

Yayın No	Kitabın Adı	Yazarı	Fiyatı
*1	A.Ü. Eğitim Fakültesi Bülteni	Müşterek	
2	A.Ü. Eğitim Fakültesi	Müşterek	
*3	Çocuk Hukuku	Doç. Dr. Ali Naim İnan	13,00
4	Biyoloji (Temel Bilgi)	Prof. Dr. Mihri Mimiöđü	25,00
*5	Ergenin Geliş, Etki Yapan Etken.	Doç. Dr. Fatma Varış	17,00
6	Türk Sosyolojisi Bibliyografyası	Doç. Dr. Mahmut Tezcan	57,00
7	1918 Yılı Öğrenci Hareketleri (Dünyada ve Türkiye'de)	Symposium	32,00
*8	Türkiyede Eğitim Eşitsizliği	Dr. Sevim Tunç	10,000
*9	Okul İdaresinde Yapı ve Davranış.	Prof. Dr. Ziya Bursalıođlu	15,00
*10	İlim Felsefesi	Prof. Hilmi Ziya Ülgen	23,00
*11	Halk Eğitimine Giriş	Prof. Dr. Cevat Geray	15,50
*12	Birey, Toplum, Faktör, Göre, Lise Öđr. Meslek Seçimleri	Doç. Dr. Şefik Uysal	19,20
*13	Mukayeseli Eğitim	Doç. Dr. Fatma Varış	20,00
*14	Eğitim Sosyolojisi	Prof. Dr. Hamide Topcuođlu	24,00
*15	Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranışlar	Doç. Dr. Ziya Bursalıođlu	16,00
16	Sün Köyünün Etnolojik Tetkiki	Prof. Dr. Nermin Erdentuğ	5,50
*17	Eğitim Yönetiminde Teori ve Uy.	Prof. Dr. Ziya Bursalıođlu	11,50
*18	Çocuk Psikolojisi 1: Cilt (Çev.)	Prof. Dr. Gülseren Günçe	13,00
*19	Eğitim Tarihi (İlk Çađ) I	Prof. Dr. H. Ali Koçer	20,00
*20	Eğitimde Program Geliştirme	Prof. Dr. Fatma Varış	21,00
*21	Konuşma Özfirli Çocuklar ve Eğitim.	Yahya Özsoy	18,00
*22	Çocuk Psikolojisi II cilt (Çev).	Prof. Dr. Gülseren Günçe	24,00
23	Türkiye'de Lisans Üstü Eğitim (Pozitif Bil. Temel ve Uyg.)	Prof. Dr. Fatma Varış	20,00
24	Kan Gütme Olay. Sosyolojisi	Doç. Dr. Mahmut Tezcan	24,00
*25	Eğitim Ekonomisi	Prof. Dr. Necdet Serin	12,50
*26	Yazılı ve Sözlü Anlatım	Dr. Enise Kantemir	16,00
*27	Çocuk Psikolojisi III. cilt	Prof. Dr. Gülseren Günçe	12,00
*28	Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranışlar	Prof. Dr. Ziya Bursalıođlu	12,00

Not : * İle İşaretli Olan Yayınların Mevcudu Tükenmiştir.

Yayın No	Kitabın Adı	Yazarı	Fiyatı
29	Türkiye Türk Toplum, Kültürel Antropolojik (Etnolojik) İncele.	Prof. Dr. Nermin Erdentuğ	9,00
30	Görme Özürlüler Gelişim	Dr. Mitat Eng	12,00
*31	Eğitim Yöneticisinin Dav. Etken.	Prof. Dr. Ziya Bursahoğlu	9,00
32	Türkiyed'e Yüksek Öğrenim Bib.	Doç. Dr. M. Ali Kısakürek	6,00
*33	Eğitim Yöneticisinin Sistemi Değerlendirmesi	Prof. Dr. Ziya Bursahoğlu	11,00
34	Türkiye'de Lisans Üstü Eğitim	Prof. Dr. Fatma Varış	27,00
*35	Üstün Beyin Gücü	Dr. Mitat Eng	26,00
36	50. Yıla Armağan	Müşterek	
37	Sosyal Bilimsel Öğretimi (Üniversite Lisans Seviye. İlişkin Sor.)	Prof. Dr. Şefik Uysal	30,00
38	Liselerde Sosyal Bilim. Öğret.	Doç. Dr. S. Çetin Özoglu	44,00
*39	Geri Zekalı Çocuk. Eğitimi	Doğan Çağlar	52,40
40	Üniversiteye Girişin Yen. Düz.	Prof. Dr. Cemal Mihçoğlu	8,00
41	II. Meşrutiyet Devrinde Edebi.	Doç. Dr. Cahit Kavcar	47,60
42	Eğitim Yönetiminde Teori ve Uyg.	Prof. Dr. Ziya Bursahoğlu	13,00
*43	Çocuk Psikolojisi I, II. Cilt (Çev.)	Prof. Dr. Gülseren Günce	35,00
44	Türklerle İlgili Stereotipler	Doç. Dr. Mahmut Tezcan	60,00
*45	Uyumsuz Çocukların Eğitimi	Dr. Doğan Çağlar	30,00
*46	Çağdaş İnsanda Normal Dışı. Dav.	Prof. Dr. Engin Gençtan	20,00
*47	Türk Milli Eğitim Teşkilatı	Prof. Dr. H. Ali Koçer	60,00
48	Hal Köyünün Etnolojik Tetkiki	Prof. Dr. Nermin Erdentuğ	25,00
49	Özel Eğitime Giriş	Doç. Dr. Mitat Eng Dr. Yahya Özsoy Dr. Doğan Çağlar	35,00
50	Encümen-i Danış	Prof. Dr. Kenan Akyüz	16,20
*51	Eğitim Yöneticisinin Yeterli.	Prof. Dr. Ziya Bursahoğlu	25,00
52	İşe Giriş Yarışma Sınavları	Prof. Dr. Cemal Mihçoğlu	15,00
*53	Eğitimde Program Geliştirme	Prof. Dr. Fatma Varış	30,00
*54	Üniversitelerimizde Yenileşme	Doç. Dr. M. Ali Kısakürek	45,00
55	Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Öğretmenlerin Tutumu	Doç. Dr. Leyla Özyürek	55,00
56	Ortopetik Özürlü Çocuklar	Dr. Doğan Çağlar	15,00
57	Fakülte Rehberi 10. Yıl. Yay. 1	Müşterek	10,00
58	10. Yıla Armağan 10. Yay. 2	Müşterek	10,00
59	A.Ü.E.F. Araş. İnceleme Bibli. 10. Yıl Yayınları No. 3	Müşterek	20,00
60	A.Ü. Eğitim Fakültesi Mezunları 10. Yıl Yayınları No: 4	Müşterek	20,00
*61	Mesleki ve Teknik Eğitim Pren.	Prof. Dr. Hıfzı Doğan Doç. Dr. Cevat Alkan Dr. İlhan Sezgin	35,00

Not : * İle İşaretli Olan Yayınların Mevcudu Tükenmiştir.

Yayın

No	Kitabın Adı	Yazarı	Fiyatı
*62	Çocuk Psikolojisi I. II, III, (Çev.)	Prof. Dr. Gülseren Günçe	75,00
*63	Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Dav.	Prof. Dr. Ziya Bursaloğlu	25,00
64	Ülkemizde Endüstrileşme ve Tek. Eğt.	Prof. Dr. Hıfzı Doğan	60,00
65	Kuder İlgı Alanları Ter. Envant.	Doç. Dr. Çetin Özoglu	10,00
66	Programlı Öğretim (Çev.)	Dr. Alişan Hızal	25,00
*67	Eğitimde Rehberlik	Doç. Dr. Çetin Özoglu	20,00
*68	Eğitim Planlaması	Doç. Dr. Mahmut Adem	30,00
*69	Çağdaş İnsanda Normal Dışı Dav.	Prof. Dr. Engin Gençtan	45,00
*70	Eğitim Bilimine Giriş	Prof. Dr. Fatma Varış	20,00
71	Eğitim Yönetiminde Teori ve Uy.	Prof. Dr. Ziya Bursaloğlu	10,00
72	Eğitim Yön. Sis. Değerlendirme	Prof. Dr. Ziya Bursaloğlu	10,00
73	Halk Eğitimi I, II, III, Cilt	Prof. Dr. Cevat Geray	50,00
74	Le Français Par Les Vocabulaires	Okutman H. Kaya Öztas	25,00
75	Eğitimde Program Geliştirme	Prof. Dr. Fatma Varış	40,00
76	Sosyal Sapma Sos. Kontrol	Doç. Dr. Alzan Eserpek	35,00
77	Eğitim Ekonomisi	Prof. Dr. Necdet Serin	25,00
78	Okul Yönetiminde Yeni Ya. Dav.	Prof. Dr. Ziya Bursaloğlu	50,00
79	Çocuk Psikolojisi I, II, III, (Çev.)	Prof. Dr. Gülseren Günçe	100,00
80	Üniversite Yönetiminin Uluslar- arası Sorunları Sempozyumu	Müsterek	
81	Analiz ve Program Hazırlama	Prof. Dr. Hıfzı Doğan	45,00
82	Geri Zekalı Çocuklar ve Eğitimi	Doç. Dr. Doğan Çağlar	90,00
83	Üstün Beyin Gücü	Doç. Dr. Mitat Eng	50,00
84	Mukayeseli Eğitim	Prof. Dr. Fatma Varış	115
85	Eğitim Ortamları	Doç. Dr. Cevat Alkan	40,00
*86	Öğretmen Örgütlenmesi	Prof. Dr. Yahya Akyüz	75,00
87	Eğitim Yöneticisinin Davranış Etkenleri	Prof. Dr. Ziya Bursaloğlu	30,00
88	Akademik Başarımın Kestirilmesi	Doç. Dr. İlhan Akhun	115,00
89	Eğitim Tarihi	Prof. Dr. H. Ali Koçer	120,00
90	Mesleki Teknik Eğitim Prensipleri	Prof. Dr. Hıfzı Doğan Doç. Dr. Cevat Alkan Doç. Dr. İlhan Sezgin	175,00
91	Eğitim Sosyolojisine Giriş	Doç. Dr. Mahmut Tezcan	200,00
92	Atatürk Devrimleri ve Eğitim Sempozyumu	Müsterek	
93	Eğitim Yöneticisinin Yeterlikleri	Prof. Dr. Ziya Bursaloğlu	100,00
94	Hizmet İçi Eğitim	Doç. Dr. Haydar Taymaz	100,00
95	Özel Eğitime Giriş	Doç. Dr. Doğan Çağlar	180,00
96	Uyumsuz Çocuklar ve Eğitimi	Doç. Dr. Doğan Çağlar	130,00
97	Toplum Bilimine Giriş	Doç. Dr. Mine Tan	90,00
98	Eğitim Bilimine Giriş	Prof. Dr. Fatma Varış	110,00
99	Kan Davaları	Doç. Dr. Mahmut Tezcan	80,00

Not : * İle İşaretili Olan Yayınların Mevcudu Tükenmiştir.

Yayın No	Kitabın Adı	Yazarı	Fiyatı
100	Sosyal Bilimlerde Lisans Program Modelleri	Doç. Dr. M. Ali Kısaktürk	160,00
*101	Öğrenci El Kitabı (EFAM)	Müşterek	
102	Öğretmenlere Yönelik Hizmetçi Eğitim Programlarının Etkinliği	Doç. Dr. Leyla Özyürek	120,00
103	Türk Milli Eğitim Teşkilatı	Prof. Dr. H. Ali Koçer	165,00
104	Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi	Dr. Nizamettin Koç	70,00
105	Yazılı ve Sözlü Anlatım	Dr. Enise Kantemir	150,00
106	Önlisans Eğitimi ve Teknik Eğitimde Uygulanabilirliği	Doç. Dr. Niyazi Karasar	140,00

Not : * ile İşaretli Olan Yayınların Mevcudu Tükenmiştir.

EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİLERİ

YIL	CİLT	SAYI	FİYATI
*1968	1	1-4	10,00
*1969	2	1-4	21,00
*1970	3	1-4	12,00
*1971	4	1-4	20,00
*1972	5	1-2	18,00
*1972	5	3-4	18,00
*1973	6	1-4	30,00
*1974	7	1-4	40,00
*1976	8	1-4	20,00
*1977	9	1-4	20,00
*1978	10	1-4	20,00
*1979	11	1-4	20,00
*1980	13	1-2	10,00
1981	14	1-2	10,00